

1. HÁZI FELADAT

1. Legyen R tetszőleges gyűrű. Ekkor az alábbiak ekvivalensek:

- (1) Minden R -beli ideál végesen generált.
- (2) (Felszálló lánc feltétel) Minden R -beli ideálokból álló $I_1 \subseteq \dots \subseteq I_m \subseteq \dots$ ideállánc véges sok lépésben stabilizálódik.

2. * Legyen k tetszőleges test, $\{S_i \mid i \in I\}$ pedig $k[x_1, \dots, x_n]$ -beli részhalmazok. Mutassuk meg, hogy

- (1) ha $S_1 \subseteq S_2$, akkor $V(S_2) \subseteq V(S_1) \subseteq \mathbb{A}_k^n$;
- (2) $\bigcap_{i \in I} V(S_i) = V(\bigcup_{i \in I} S_i)$.

3. ** Írjuk le, hogy az $\mathbb{A}_k^2$ affin térnek milyen algebrai részhalmazai vannak, ha k algebrailag zárt.

4. * Ha $X \subseteq \mathbb{A}_k^3$ a három koordinátatengely uniója, akkor adjuk meg X ideálját generátorokkal. Mutassuk meg, hogy az $I(X) \subseteq k[x, y, z]$ ideált nem lehet háromnál kevesebb elemmel generálni¹.

5. Legyen X a $\phi : \mathbb{A}^1 \rightarrow \mathbb{A}^3, t \mapsto (t, t^2, t^3)$ morfizmus képe. Határozzuk meg X ideálját, és döntsük el, hogy mekkora az a legkisebb r egész szám, hogy az $I(X)$ ideál r elemmel generálható.

6. Tekintsük az $f(x, y) = y^2 - x^3$ egyenlettel definiált C síkgörbét.

- (1) Igazoljuk, hogy $k[C]$ minden eleme egyértelműen írható $P(x) + Q(x)y$ alakba, ahol $P, Q \in k[x]$.
- (2) Mutassuk meg, hogy az $f : \mathbb{A}^1 \rightarrow C, f(t) \stackrel{\text{def}}{=} (t^2, t^3)$ reguláris leképezés nem izomorfizmus.

7. Legyen $f : X \rightarrow Y$ egy reguláris leképezés,

$$\Gamma_f \stackrel{\text{def}}{=} \{ (x, f(x)) \mid x \in X \}$$

pedig az f leképezés gráfja. Igazoljuk, hogy $\Gamma_f \subseteq X \times Y$ zárt részhalmaz, továbbá hogy $\Gamma_f \simeq X$.

8. Legyenek X, Y affin algebrai halmazok. Ekkor a $pr_Y : X \times Y \rightarrow Y, pr_Y(x, y) \stackrel{\text{def}}{=} y$ reguláris leképezés neve az Y -ra vett vetítés (projekció).

- (1) Mutassuk meg, hogy ha $Z \subseteq Y$ zárt halmaz, $f : X \rightarrow Y$ egy reguláris leképezés, akkor

$$f(Z) = pr_Y(\Gamma_f \cap Z).$$

- (2) Bizonyítsuk be, hogy minden $f : X \rightarrow Y$ affin algebrai halmazok közti reguláris leképezéshez létezik olyan $g : X \rightarrow X \times Y$ morfizmus, hogy g izomorf módon képezi le X -et $X \times Y$ egy zárt részhalmazára, és $f = pr_Y \circ g$. Röviden: minden reguláris leképezés előáll egy beágyazás és egy vetítés kompozíciójaként.

9. * Legyenek $X, Y \subseteq \mathbb{A}^n$ algebrai halmazok. Tekintsük az $X \times Y \subseteq \mathbb{A}^{2n}$, illetve a $\Delta \stackrel{\text{def}}{=} V(x_1 - y_1, \dots, x_n - y_n) \subseteq \mathbb{A}^{2n}$ algebrai halmazokat. Mutassuk meg, hogy a

$$\phi : X \cap Y \rightarrow (X \times Y) \cap \Delta, x \mapsto (x, x)$$

reguláris leképezés egy izomorfizmus.

10. Határozzuk meg az $f : \mathbb{A}^2 \rightarrow \mathbb{A}^2, f(x, y) \stackrel{\text{def}}{=} (x, xy)$ reguláris leképezés képét, és jellemezzük topológiailag.

11. Az X algebrai halmaz egy önmagával vett $f : X \rightarrow X$ izomorfizmusát X egy automorfizmusának hívjuk. Mutassuk meg, hogy tetszőleges k test esetén $\mathbb{A}_k^1$ minden automorfizmusa $f(x) = ax + b$ alakú, ahol $a, b \in k$ és $a \neq 0$.

12. Legyen $\text{char}(k) \neq 2$. Tekintsük a $C \stackrel{\text{def}}{=} V(y^2 = x^2 + x^3) \subseteq \mathbb{A}_k^2$ síkgörbét és az $f(x) = (x^2 - 1, x(x^2 - 1))$ képlettel definiált $f : \mathbb{A}^1 \rightarrow C$ reguláris leképezést. Bizonyítsuk be, hogy

$$f^* : k[C] \xrightarrow{\sim} \{ g(x) \in k[x] \mid g(1) = g(-1) \} \subseteq k[x].$$

¹Ez a tény azért érdekes, mert $X \subseteq \mathbb{A}_k^3$ kodimenziója csak 2